

שמעתי שיש ענין בליל שבת לנשק את ידי אמו, ורציתי לשאול, האם זה דוקא אמא או גם אבא?
יש לנשק גם ידי אביו וגם אמו.

[המקור לכך הוא בשעה"כ ענין ערבית ליל שבת קודש דרוש ב ד"ע ושם לא נזכר אביו רק אמו אולם במורה באצבע סי' ד אות קמב כתב גם אביו וכן הוא בבא"ח בראשית אות כט]

אדם ספרדי ששומע קריאת התורה מאשכנזי, במבטא אשכנזי, האם יוצא ידי חובה?

אם מבין מה חבירו אומר יוצא ידי חובה, וכל שכן אשכנזי השומע מספרדי שיוצא ידי חובה. מלבד קריאת פרשת זכור ופרה, שראוי ונכון שכל אחד ישמע כפי מנהג אבותיו.

[כן מבואר בשו"ת שרידי אש ח"ב סי' ה ועוד וכן פסק מרן זצ"ל בחזון עובדיה שבת ח"ב עמ' יז וזה לא כמו שהביא בס' לקט קמח החדש סי' קכח אות קכג בשם החזו"א שלא יצא]

האם יש חובה על האב, לחנך את בנותיו?
כן, אין הבדל בין בנים לבנות.

[כן כתב המאירי בנזיר כט. וז"ל כשם שהאיש חייב לחנך בנו כך חייב לחנך בתו ועי' בפרמ"ג סי' רכה סק"ה דנ"מ לענין ברוך שפטרני וכ"פ התוס' ישנים יומא פב. ומרן זצ"ל בליות חן סי' קכו.]

פעמים קורה, שאין מנין בבית הכנסת, אלא בצירוף יהודים שלא שומרי תורה ומצוות שמגיעים בגלל אזכרה ואומרים קדיש. והשאלה האם אפשר לצרף אותם וכן לענות על הקדיש שאומרים?

בזמנינו, מאחר ורוב היהודים שאינם שומרי תורה ומצוות הרי הם תינוקות שנשבו. לכן מצטרפים למניין, אך יעשו חזרה קצרה וכן יכולים לומר קדיש וישתדלו שלא יאמרו הקדיש לבד, אלא יחד עם אדם שומר תורה ומצוות.

[גדולי האחרונים האריכו בזה רבות האם היהודים שאינם שומרי תורה ומצוות בזמנינו הרי הם בגדר תינוקות שנשבו עי' בשו"ת בנין ציון סי' כג ובחזו"א יו"ד סי' ב אות כח ומש"כ לגבי קדיש כן הוא בשו"ת יביע אומר ח"ה סי' יב אות ו ולגבי צירוף למנין הוא מהלכה ברורה סי' נה סעיף לד]

אדם ששותה ערק בתוך הסעודה [על לחם], האם צריך לברך שהכל?

נחלקו בזה הפוסקים. ולכן להלכה אין לברך, שספק ברכות להקל. ואם רוצה לצאת מהספק יברך וישתה מעט קודם הסעודה ויפטור מה שבתוך הסעודה.

[כן הוא בבא"ח ש"א פרשת נשא אות ו משום סב"ל, דספק האם בא לעורר תאוות האכילה או לעכל המאכל וכ"פ בהליכו"ע ח"ב עמ' ל]

האם בליל שבת, חייב לטעום מהכוס של הקידוש?
המקדש צריך, אבל שאר המסובים לא חייבים ואין זה אלא חיוב מצוה.

[שו"ע סי' רעא סעיף יד ובמשנ"ב שם ס"ק עא הליכו"ע ח"א עמ' שנג וח"ב עמ' כב]

טיגנתי שניצלים בשמן ולאחר מכן באותו השמן טיגנתי צי"פס, האם מי שאוכל מהצי"פס צריך להמתין ו' שעות כדי לאכול חלבי?
הצי"פס נחשב כבשרי, מאחר והשומן שבבשר או העוף נימוח בשמן ובטיגון שלאחר מכן הצי"פס מקבל טעם של ממש מהבשר או העוף, ולכן צריך להמתין ו' שעות.

[ע"פ המבואר בדרכי תשובה סי' פט אות מב שאם יש בו שומן צריך להמתין ו' שעות וכ"פ בשו"ת דברי בניהו חלק כב סי' נט ועוד וכן הורה מרן הראשל"צ שליט"א]

האם חייב לעשות סעודה רביעית על לחם?

לכתחילה יש לקיימה על לחם ואם אינו יכול לקיימה על לחם יכול לעשותה על עוגה וכדו'. ואם אף זה אינו יכול אפשר לקיימה גם בפירות.

[בגמ' שבת קיט: איתא לעולם יסדר אדם שולחנו בע"ש אע"פ שאינו צריך אלא לכזית ובהמשך לעולם יסדר אדם במוצ"ש וכו' וכתב בביאור הגר"א סי' ש שמאחר ושניהם נאמרו באותו לשון משמע שדין אחד להם וכן הוא ברב פעלים ח"ג סי' לה ועוד. ומש"כ ואם אינו יכול וכו' כן הוא בשו"ת יביע אומר ח"י סי' לג ובחזו"ע שבת ח"ב עמ' תמ]

ברוך ה' זכיתי להתחזק בתקופה אחרונה ואני עושה קידוש למשפחה שלי בכל ליל שבת. ולפעמים אמא שלי לבושה לא כל כך בצניעות, ושמעתי שיש בזה בעיה ורציתי לשאול מה לעשות כי לא נעים לי להעיר לה.

אסור לברך כנגד נשים לא צנועות, והפתרון לכך הוא, לברך בעצימת עיניים, או שיקרא הקידוש מתוך הסינור באופן שאינו מסתכל, ובכך מותר. וחשוב להדגיש שאין הבדל אם נשים אלו קרובות משפחה וכדו' בכל אופן הדבר אסור אלא א"כ עוצם עיניו וכנ"ל.

[בשו"ע סי' עה ס"א טפח מגולה באשה במקום שדרכה לכסותו אפילו היא אשתו ושם בסעיף מתבאר שאם החזיר פניו או עצם עיניו או בלילה מותר ואמנם במשנ"ב שם ס"ק כט הביא הרבה אחרונים שחולקים על מרן לגבי עצימת עיניים אולם כבר יישב דבריו בשו"ת יביע אומר ח"ג או"ח סי' ז וביחודה דעת ח"ד סי' ו ולכן להלכה יש להקל וכמו שנתבאר]

האם מותר לאח לגעת באחותו?

הדבר תלוי. בנגיעה שאינה של חיבה כגון להסב את תשומת לבו וכדו', מותר אף כשהם גדולים. אולם נגיעה של חיבה וכל שכן חיבוק או נישוק הדבר אסור אף באח ואחות. ומכל מקום באחות קטנה עד גיל שנים עשר, מותר אף חיבוק ונישוק.

[כן מבואר בשו"ע אה"ע סי' כא סעיף ז המחבק או המנשק אחת מהעריות שאין לבו של אדם נוקפם עליהם כגון אחותו הגדולה וכו' הרי זה מגונה ביותר ודבר איסור הוא ומעשה טיפשים עי"ש ומש"כ לענין להסב תשומת לבו כ"כ בס' גן נעול ח"ג פרק טז סעיף ס ובשו"ת משנה הלכות ח"ט סי' ער]

בבית הכנסת שלנו יש אדם מבוגר שמגיע עם עובד זר שמסייע לו בכל מה שצריך. ורציתי לשאול האם יש בזה בעיה שהגוי נמצא בתוך בית הכנסת?

אין שום בעיה.
[כדמוכח מהמר"ל חדשות סי' כא במה שכתבו לגבי ברכת כהנים שיש גוי בבית הכנסת עי"ש וכן הוא בשו"ת זרע אמת ח"ג סי' יב ושו"ת יוסף אומץ סי' ע]

באיזה רגל עוקרים תחילה בסוף תפילת שמונה עשרה?

עוקר תחילה רגל שמאל ולאחר מכן רגל ימין. ולא יפסע פסיעות גדולות אלא גודל בצד עקב.

[שו"ע סי' קכג סעיף ג ועי' משנ"ב סק"ג כדי להראות שכבד עליו לפטר מן המקום ושם סעיף א פוסע ג' פסיעות לאחריו ובכריעה אחת עי"ש]

מה מברכים על לחם בשר? [דהיינו שממלאים בצק רגיל בשר ואופים הבצק והבשר יחד].

ברכתו המוציא, ונחשב כמו לחם לכל דבר.

[שו"ע סי' קסח סעיף יז וז"ל פשטידא הנאפית בתנור בבשר או בדגים או בגבינה מברך עליה המוציא וברכת המזון ומקורו בשיבולי הלקט סי' קנט והעוד ועי' בט"ז שם סק"כ שזה דוקא בקבע סעודתו עליהם אולם המג"א שם ס"ק מד העלה דאף בשלא קבע וכן הלכה]

שמעתי שאסור לקרוא תהילים בלילה האם זה נכון?

זה נכון, אולם כשיש צורך מותר, כגון להתפלל על חולה מותר. וצריך לדעת שדין זה נאמר דוקא באופן שיכול ללמוד בדברים אחרים, אבל נשים או אדם שאינו יכול ללמוד מלבד קריאת תהילים עדיף שיקרא תהילים משישב בטל.

[מקור הדין בשער המצות פרשת ואתחנן דל"ה ע"ב ובחזון עובדיה אבלות ח"א עמ' יט העלה להקל בשעת צרה וכדו' וחזר בו ממש"כ בשו"ת יביע אומר ח"ו סי' ל וכש"כ בנו שליט"א בהלכה ברורה סי' רלח סעיף ח]

שלום לכבוד הרב, אמא שלי נוהגת למרוח על הדג קצת חמאה וכך לטגן או לבשל הדג ושמעתי בשיעור תורה שאסור לספרדים לאכול דגים וגבינה, האם אני צריך להגיד לה שלא תעשה כן?
בני ספרד נוהגים שלא לאכול דגים וגבינה, ומי שכבר נהג צריך לבטל מנהגו. אולם כל זה דוקא בדגים וגבינה, אבל דגים וחמאה יש עדות שנהגו להקל. ולכן מי שנוהג כך אין צריך לשנות ממנהגו.

[מקור דין דגים גבינה נזכר בב"י יו"ד סי' פז ועי' מחזיק ברכה שם סק"ד שכתב שהוא ט"ס בב"י אך להלכה לבני ספרד יש להחמיר כמבואר בהליכות עולם ח"ז עמ' כ והלאה]

שמעתי שאסור לדבר בבית הכסא [שירותים]. האם זה נכון?
נכון בהחלט. ומצוה לפרסם זאת ברבים ומכל מקום אם יש בזה הפסד ממון אפשר להקל וגם בזה לא ידבר אלא מה שנצרך ולא יותר.

[כמובא ברמ"א או"ח סי' ג ס"א ומקורו בגמ' ברכות סב: ותמיד כז: ובמקום הפסד ממון כתב בשו"ת יביע אומר ח"ח סי' א להקל וכן בילק"י סי' ג ס"ט ועי' משנ"ב שם סק"ד]

שמעתי שאסור לאדם לישון בלילה לבד בבית ורציתי לשאול האם זה נכון?

הדבר נכון בהחלט ונזכר בגמ' ובזוהר הקדוש ולכן אדם שגר לבד ישתדל שיהיה בחדרו מנורה קטנה דולקת ובכך סר החשש.

[כנזכר שבת קנא: ובזוה"ק תרומה דף מה ובמאור ישראל עמ"ס שבת שם כתב להקל בזה שיש אור בחדר ועי' משנ"ב סי' רלט בסופו]

אני גר באזור הצפון סמוך לכמה כפרים ערבים ולכן התקנתי מצלמות אבטחה. ורציתי לשאול, האם צריך לכבות את מצלמות האבטחה לפני שבת כדי שלא יצלמו בשבת?
אין צריך לכבות.

[שו"ת יביע אומר ח"ט סי' לה חזון עובדיה ח"ו עמ' קנא וטעמו של דבר שהוא אינו רוצה שהמצלמות יצלמו אותו ועושה כן רק מחמת גנבים וכדו' וא"כ כשעובר הוי פסיק רישא דלא ניחא ליה בדרבנן ומותר וכן העלה מרן הראשל"צ שליט"א בשו"ת הראשון לציון ח"ב סי' נב]

עוגה שהגיעה בשבת ברכב, האם מותר להנות ממנה בשבת?

באופן שנאפתה מערב שבת ורק הגיע ברכב בשבת מותר להנות ממנה, אך זה דוקא כשהגיעה מאותה העיר. ובאופן שהגיעה מעיר אחרת שאינה בתוך התחום אסור להנות מהעוגה או כל תבשיל אחר.

[טעם הדבר מאחר ולא נעשה מלאכה אסורה בגוף הדבר ואין זה מעשה שבת כמבואר בביא"ל ריש שיח בשם הרשב"א אלא שזה דוקא שהגיע מתוך התחום דאל"כ יאסר מצד תחומין וכמבואר בשו"ע סי' תה ס"ט עי"ש וכן עולה ממש"כ בשו"ת יביע אומר ח"י סי' כה]

אדם שנמצא בנסיעה ורוצה לאכול לחם ואין לו מים ליטול ידיו מה יעשה?

אם יש לו מים במרחק נסיעה שהוא לא יותר מ72 דקות לכיוון היעד, [דהיינו שנסיעה זו תקדם אותו ליעדו] צריך להמשיך בנסיעתו, ולהמתין עד שיגיע למקום המים, ובמקרה שאין לו מים בהמשך כיוון נסיעתו וכדי להשיג מים יצטרך להוסיף זמן על נסיעתו, אינו חייב לנסוע יותר מ18 דק' למים. ובכל האופנים הנזכרים שאינו נוטל ידיו יכרוך ידיו במפה או בגד ויאכל הלחם וצריך לכתחילה שיעטוף כל ידיו עד סוף כף היד.

[כן מבואר בשו"ע סי' קסג סעיף א אם אין מים מצויים לפניו ברחוק יותר מארבעה מילין ולאחריו מיל יטול ידיו במפה ואוכל פת או דבר שטיבולו במשקה וכתב בביה"ל שם ד"ה ברחוק שהדבר משתנה לפי מה שנוסע בו וכן פסק מרן הראשל"צ שליט"א בילק"י שם ס"א שעה"צ שם אות ז.]

*אתגלוזת והדירות זפלאר לאלוה אמייל לאנ-
hanafimbahlaca@gmail.com

מהפעילות
הענפה

בבזכר נחיה זצ"ל

